

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

Examen PAU

TEXT 1

- Si algú no és capaç de discernir amb la raó la idea de bé, distingint-la de totes les altres, ni de triomfar, com en una batalla, sobre totes les dificultats, esforçant-se per fonamentar les demostracions no en l'aparença sinó en l'essència de les coses per poder refutar al final totes les objeccions, ¿no diràs d'ell que no coneix el bé en si ni cap altra cosa bona, sinó que, fins i tot en el cas que assoleixi alguna imatge del bé, ho farà per mitjà de l'opinió, però no de la ciència? [...]
- Sí, per Zeus! -va exclamar-. Diré tot això i amb totes les meves forces.
- Aleshores, si algun dia has d'educar realment aquells fills que ara imagines criar i educar, no els permetràs, crec jo, que siguin governants de la comunitat i dirigeixin els assumptes més importants mentre estiguin privats de raó, com si fossin línies irracionals.
- No, en efecte -digué.
- ¿Els prescriuràs, doncs, que es dediquin particularment a aquella disciplina que els faci capaços de preguntar i respondre amb la més gran competència possible?
- Els ho prescriuré -va dir-, completament d'acord amb tu.
- ¿I no creus -vaig dir- que tenim la dialèctica en el lloc més alt dels nostres ensenyaments i que no hi ha res que pugui posar-se amb justícia per damunt d'ella, i que ella és com el cim de tot ensenyament?

PLATÓ. República, 534c

PREGUNTES I RESPOSTES

El text en vermell és meu. La resta de l'examen el vaig trobar fet per internet amb suficient qualitat.

1. Expliqueu breument -al voltant de 50-80 paraules- les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

En primer lloc Plató defensa en aquest text que aquell qui no coneix la idea del bé i que es guia només per l'opinió i per l'aparença més que per la ciència no pot governar.

En segon lloc explica la importància que té el coneixement i l'educació en relació amb l'acció, especialment social i política dels futurs governants.

I per tant, en tercer lloc, conclou que és a través de l'educació, especialment a través de la dialèctica, la més noble de totes les disciplines, que s'aprèn a raonar correctament, a conèixer la idea del bé i dirigir, així, la comunitat.

2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les paraules o expressions següents -al voltant de 5-15 paraules en cada cas. [1 punt]

a.- «el bé en si»:

Idea suprema del mon intel·ligible que il·lumina i dona sentit a la resta d'idees.

b.- «opinió»:

Fals saber fonamentat en l'aparença sensible. Contrari al saber veritable o ciència, i que es divideix en la creença i la conjectura

3. Per què diu Plató que la dialèctica està «en el lloc més alt dels nostres ensenyaments i que no hi ha res que pugui posar-se amb justícia per damunt d'ella»? (En la vostra resposta, haureu de referir-vos als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

Plató diu que "en el lloc més alt dels nostres ensenyaments i que no hi ha res que pugui posar-se amb justícia per damunt d'ella", pels següents motius:

En primer lloc, Plató parteix de la base que només qui coneix el Bé en tant que idea pot arribar fer-lo, i que fer el bé significa governar la polis d'acord amb el model de perfecció del món intel·ligible. Però l'ànima, que en un principi estava al món de les idees i que va caure al món sensible (recordem el mite del carro alat que apareix al Fedre), ha de fer un procés d'aprenentatge ascendent altre cop cap al món de les idees, per recordar allò que ja sabia (**reminiscència**). Aquest procés gradual i dolorós de millora de l'ànima i de separació de l'ànima respecte al cos s'anomena 'dialèctica'. La dialèctica és un mètode –l'únic mètode– a través del qual, es pot arribar a la idea de Bé. L'únic que està preparat per a decidir correctament, aplicant la idea de Bé a la tasca política, és l'home l'ànima del qual coneix la idea de Bé perquè s'ha sotmès al procés de millora dialèctica en el coneixement, (el **filòsof-rei**).

En segon lloc, la paraula 'dialèctica' en Plató té un significat una mica diferent al que tenia per al seu mestre Sòcrates. La dialèctica en Sòcrates era només un diàleg orientat a la recerca de la veritat, però en Plató el terme es complica una mica. Plató considera que no coneixem només a través del diàleg amb els altres ciutadans, que és el que feia Sòcrates, sinó que ens fem millors quan millorem la nostra ànima, aprofundint en el coneixement i en la reflexió que ens permet anar més enllà de la pura sensibilitat i assolir el món de les idees, pures i perfectes ('en si'). La dialèctica és la tècnica de coneixement per excel·lència, és el procés a través del qual l'ànima aprèn a passar del món sensible al món intel·ligible. Recuperant el mite de la caverna de Plató, si el presoner –el que està atrapat en el món sensible– arriba, un cop alliberat de les cadenes, al terme de la visibilitat quan pot veure el sol i s'adona que el sol il·lumina les coses sensibles, el qui fa el procés dialèctic arriba també al terme de la intel·ligibilitat quan contempla la idea de Bé, que il·lumina i dóna sentit a tot el món intel·ligible.

En tercer lloc, la dialèctica és un camí llarg i dur (Plató considera que només es pot culminar un procés així quan s'ha entrat en la maduresa). Estem davant un camí d'aprenentatge a través del qual l'home més perfecte aprèn a situar-se per sobre i més enllà del que és purament material i sensible i a optar per la perfecció de les idees. La dialèctica significa una evolució de perfeccionament de l'ànima i un ascens a un nivell superior de coneixement, que és el món de les idees (dialèctica ascendent).

En quart lloc, en el mite de la Caverna, el presoner alliberat, un cop ha completat el procés, en veure la idea del Bé veu també com aquesta idea il·lumina i dóna sentit a tot el món de les idees perquè les idees són bones en la mesura que participen de la idea de Bé. Però no hi ha només una dialèctica **ascendent**; conèixer el Bé suposa també un procés **descendent**, en què aquesta idea de Bé regeix totes les nostres accions en el món sensible. Qui ha perfeccionat la seva ànima és capaç de tenir una visió unitària de totes les coses i les coneix en el seu ple sentit (perquè apareixen il·luminades per la idea

suprema). És, doncs, en aquesta dialèctica descendent quan s'adquireix la capacitat de sintetitzar, d'encaixar i donar sentit a allò que apareix divers.

En cinquè lloc, (S'ha d'explicar el programa educatiu)

En sisè lloc (El problema de la línia o graus de coneixement)

En setè lloc (La reminiscència)

I, en vuitè lloc, per a Plató el sentit de la vida humana es troba en la millora en la vida moral i en la recerca del bé. En altres paraules, la vida és un continuat esforç de perfeccionament envers el món de les idees. Per això, la formació dels dialèctics és molt dura i molt llarga. Va destinada a crear ciutadans que siguin veritables 'homes d'or' i que puguin governar amb saviesa la ciutat al llarg de les seves vides.

És doncs, per totes aquestes raons per les que Plató diu que: «en el lloc més alt dels nostres ensenyaments i que no hi ha res que pugui posar-se amb justícia per damunt d'ella»?

4. Compareu la filosofia política de Plató (és a dir, la seva concepció del govern i la justícia) amb una filosofia política diferent que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]

Hi ha qui interpreta que la finalitat última de Plató amb els seus diàlegs era de caire polític, perquè s'interroga sobre la validesa i el significat dels principis de justícia. No és clar que la finalitat última de Plató fos la política –hi ha qui diu que era l'educació del ciutadà segons principis morals o l'epistemologia que situa l'enteniment per sobre de la sensibilitat– però, en tot cas, el que no es pot negar és que la política va ser per a ell almenys un dels eixos més importants del seu sistema filosòfic, tal com ens ho mostra en aquest diàleg.

Com hem vist en la pregunta anterior, la política demana una educació específica, una formació llarga i costosa. Aquesta formació havia de permetre al filòsof-rei adquirir el coneixement suprem, necessari per tenir coneixement del Bé i de la Justícia que demana el bon govern d'un Estat.

En tota l'obra platònica es reivindica la superioritat d'un tipus d'individus que són els homes d'or'; és a dir els homes autènticament savis, és a dir, d'ànima més pura i que coneixen la justícia, per damunt dels altres homes (soldats o homes de plata i obrers o homes de bronze). Per això hi ha una estreta relació entre la república aristocràtica regida per un filòsof-rei, el govern que proposa Plató, i la justícia, ja que només els que coneixen el bé i la justícia poden governar.

Tot comptat i debatut, la postura política de Plató és clarament idealista. Un pensament polític es considera 'idealista' perquè, entre altres coses, no es preocupa tant de les circumstàncies de l'acció com dels principis que l'orienten. Els idealistes tendeixen a considerar que són els principis i no les conseqüències d'una acció política el que marca el valor d'aquesta acció. Per a un idealista és la bona teoria el que marca la bona política. A més, els idealistes tendeixen a considerar que la bona política deriva d'un governant savi, o d'un filòsof-rei, capaç de fer la síntesi de saber i poder.

Podríem comparar aquesta tesi amb altres dues de molt importants també en el context del pensament polític; la d'Aristòtil a Grècia i la de Maquiavel al Renaixement. Aristòtil es va adonar que l'idealisme polític de Plató estava errat perquè una ciutat només pot ser feliç i pròspera si està unida i si tots els ciutadans van a una; però Plató no acabaria tenint una sola ciutat sinó tres de diferents, perquè n dividir la societat en tres classes socials (governants –o homes d'or–, defensors de la ciutat –o homes de plata– i obrers –o homes de bronze–), cadascuna d'aquestes classes socials buscava el seu propi profit.

Però si en tota la història del pensament trobem un autor contrari a l'idealisme en política i que considera nefast governar segons principis sense atendre a les conseqüències de les accions, aquest és Maquiavel. En el Renaixement italià Maquiavel inaugura la tendència del que s'anomena 'realisme polític' i defensa que el governant, per ser virtuós, ha d'aprendre a no ser bo, si convé. Adaptar-se a les circumstàncies per tal d'aconseguir allò que es vol pot voler dir, per exemple, mentir o ser deslleial.

Amb la tendència a creure que tot home és dolent per naturalesa i que no es pot confiar en la bona intenció del governant, per més savi que sigui, Maquiavel, a diferència de Plató, separa allò moralment bo d'allò políticament bo.

**5. Creieu que Plató té raó quan defensa que els més savis han de governar?
Raoneu la resposta. [2 punts]**

Avui en dia, i d'entrada, la democràcia, i no l'aristocràcia, és considerat arreu el règim més desitjable perquè garanteix la igualtat de tots els ciutadans davant la llei, mentre en la teoria de Plató cada classe social tenia una educació i unes lleis diferents. De totes maneres, tot i que la polis grega i l'època de Plató tenen poc a veure amb les nostres societats actuals, l'afirmació de Plató que els més savis són els que han de governar no es pot desqualificar directament i, com a mínim, ha de fer-nos reflexionar.

D'entrada, sembla que no està malament pensar que la persona que governi ha de ser una persona informada, que sàpiga què passa en el seu entorn, intel·ligent i astuta i, també, una persona que sigui equilibrada i justa. Perquè si no està informada es pot errar, si no és intel·ligent i astuta es pot deixar enganyar i si no és equilibrada i justa pot esdevenir un tirà, casos, tots aquests, clarament indesitjables.

Però en la democràcia no busquem tampoc l'home més savi; si cerquéssim això no fariem eleccions sinó exàmens complicats –com les oposicions a jutges i a notaris– o ¿per què no? test d'intel·ligència. Les democràcies són règims d'opinió pública i, per tant, es vota aquella persona que considero capaç de gestionar millor els interessos de tots d'acord a la meva opinió particular. No cal posseir cap 'ànima' especial per ser un bon governant: les millors democràcies són aquelles que garanteixen que qualsevol persona, amb independència dels seus cognoms, dels seus diners o del seu nivell d'estudis pot representar les opinions de la majoria. A més tampoc no podem pressuposar ingènuament que qui coneix el bé necessàriament el farà. Saber què és el bé i actuar d'acord amb el bé són coses molt diferents. Per tant, saviesa i bondat, que per a Plató són indissociables i necessàries per al bon govern, no estan en realitat intrínsecament unides. I segurament aquesta discordància amb l'afirmació de Plató es dona perquè el règim polític imaginat per l'autor de La República és massa idealista per a nosaltres.

EXAMEN PLATÓ

—Tota aquesta imatge, estimat Glaucó —vaig dir-li—, cal que l'enllacis amb el que hem dit abans, la regió que ens és revelada per la vista l'has de comparar amb l'estança de la presó, la llum del foc que hi ha en ella amb la força del sol, i si ara compares la pujada i la contemplació de les coses de dalt amb l'ascensió de l'ànima cap al món intel·ligible, no t'apartaràs de la meva conjectura, ja que és aquesta la que vols sentir, i la que sols el déu sap si és o no correcta. És aquesta, doncs, la meua manera de veure la qüestió: al cim del món cognoscible, i encara amb un gran esforç, s'hi veu la idea del bé. Ara, quan ha estat vista, se la reconeix a l'acte com a causa de tot el que és bell i recte, per tal com genera en el món visible la llum i el sol, i en el món intel·ligible per tal com crea ella sola, com a sobirana, la veritat i l'enteniment. I el qui vulgui actuar assenyadament en privat o en públic cal que contempli aquesta idea.

PLATÓ. La República, llibre VII

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

En primer lloc, Plató exposa la seva concepció dualista del món, comparant l'estada en el món sensible amb els que estan en una presó i la sortida de la presó com l'ascensió al món intel·ligible.

En segon lloc, Plató esmenta que només aquells que accedeixen al món cognoscible (intel·ligible) coneixeràn les veritats absolutes, com la idea de bé.

Per últim, expressa que, qui vulgui actuar correctament, ha de deslligar-se d'aquest món sensible, una mentida, i que ha d'accedir al món intel·ligible, i només contemplant aquesta idea, aconseguirà actuar assenyadament.

2. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents: [1 punt]

a) «ànima» entitat que persisteix i subsisteix, és a dir, és immortal. És on resideixen les funcions intel·lectuals, i es divideix en tres parts: racional, irascible i concupiscible.

b) «món visible» el món que captem a través dels sentits, el món sensible, sense veritats absolutes, i es distingeix del món intel·ligible.

3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Plató, de la frase següent del text: «al cim del món cognoscible, i encara amb un gran esforç, s'hi veu la idea del bé.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)[3 punts]

Plató diu que «al cim del món cognoscible, i encara amb un gran esforç, s'hi veu la idea del bé» pels següents motius:

En primer lloc, la divisió de les dues realitats. Plató divideix el món en dos; el món sensible i el món intel·ligible. El primer, el món sensible, el de les coses, en el que no trobem veritats absolutes, sinó aparences. Està sotmès al canvi, a l'esdevenir, i tot el que puguem conèixer en ella és material i temporal, ja que, tot i que algunes coses durin més que altres, totes acabaran per desaparèixer. Està basat en els sentits i l'opinió, i estan formats per objectes (coses materials i imatges) i el coneixement (creences i conjectures). Segons ell, funciona pel principi de còpia, i si existeix, és només per que el món intel·ligible ho fa. Per exemple, si existeix un llibre (al món sensible), existeix perquè en el món intel·ligible hi ha una idea de llibre. El segon, el món intel·ligible, és el món de les idees, on trobem les veritats absolutes, immutable, etern. Aquest, està format per uns objectes (idees i entitats matemàtiques) i un coneixement (Noésis i Diània), i es basa en la raó i el coneixement. Per arribar-hi, cal realitzar un "procés d'alliberació" mitjançant el sistema educatiu platònic i la dialèctica molt complicat i que, tal i com diu la frase, requereix "un gran esforç".

En segon lloc, Plató utilitza el mite de la caverna per il·lustrar aquesta dualitat del món. En aquesta caverna, hi ha un grup d'homes presoners des que van néixer, lligats pel coll i les cames. No poden girar el cap, només veuen la paret que tenen al davant. Al darrere seu, hi ha un mur i un foc encès, darrere del qual hi ha uns homes que porten tot tipus d'objectes, que a causa de la llum, reflexen les seves ombres a la paret que veuen els homes. Aquests, com no han vist mai cap altre cosa, creuen que aquestes ombres són la realitat, no coneixen res més. Un dia, un dels homes escapa i descobreix una realitat més complexa de la que havia vist mai, i tot i que li costa sortir i la llum del sol el cega, tal i com diu la frase «amb un gran esforç». Quan torna a l'interior de la caverna i explica els altres homes el que ha vist, no el creuen i se'n riuen.

El que vol exposar Plató és aquesta idea d'un món dual, en la qual explica que, el món en el que vivim és un mentida, i tot són aparences, i que, si volem arribar al món intel·ligible i a la veritable idea del bé, s'ha de fer un gran esforç.

En tercer lloc, els diversos graus de coneixement. Segons l'autor, si es vol arribar al món intel·ligible, s'han d'utilitzar dos tipus de pensaments; el pensament discursiu i el pensament intuïtiu. Amb el pensament discursiu, aconseguirem arribar a aquest món, però només d'una forma superficial, sense extreure'n tot el potencial. Encara no coneixem les idees reals del concepte, ja que no tenim una experiència directa amb aquestes, i per fer-ho, hem de recórrer a l'altre tipus de pensament, el pensament intuïtiu o la dialèctica. Un cop realitzat, tot i que és un procés difícil, coneixerem realment la naturalesa dels objectes, tindrem una experiència real, i en conclusió, podrem ser capaços de distingir entre el bé i el mal, ja que haurem vist realment aquesta idea.

En quart lloc, la dialèctica platònica, dividida en dues parts; la dialèctica ascendent, que va d'idea a idea fins a eliminar tota hipòtesi, és a dir, passa d'allò múltiple a allò més concret, a una cosa única. I la dialèctica descendent, que exposa i raona diferents arguments i hipòtesis mitjançant la raó, En el sistema educatiu platònic, al final, quan ja s'ha arribat a conèixer el món intel·ligible i les idees en sí, s'ha de dur a terme la dialèctica descendent, per tal de "baixar de nou a la cova", és a dir, al món sensible, per així guanyar experiència i poder convertir-se en governants bons i justos, ja que han contemplat la idea de bé.

En cinquè lloc, arribem a la reminiscència, una teoria platònica que consisteix a afirmar que el coneixement en l'home és innat, que l'ànima de l'ésser humà coneix ja la veritat abans d'encarnar-se en el cos, i que la tasca de l'home en la vida és anar recordant totes les coses que la seva ànima ja coneixia però han estat oblidades com a conseqüència del procés d'encarnació (on l'ànima es fica dins del cos en el moment del naixement), havien estat oblidades. D'aquesta manera, no és possible per a l'home ampliar els seus coneixements, ja que aquests es troben en ell des del seu naixement, sinó tan sols treure'ls a la llum, recordar-los, i això és el que nosaltres anomenem "aprendre", únicament recordar. No obstant, aquest procés requereix la entrada al món intel·ligible, i com això és molt difícil, Plató ens di

En sisè lloc, el sistema educatiu platònic. Plató va idear un sistema educatiu intervingut per l'estat que permetés a tothom, tant homes com dones, tenir la mateixa capacitat per accedir al veritable coneixement. Aquest sistema educatiu constava de: una educació bàsica en matemàtiques, gimnàstica i música, fins els vint anys, que ajudaria a formar el caràcter de les persones. Dels vint als trenta anys, s'ampliarien algunes ciències derivades de les matemàtiques com l'aritmètica, la geometria, l'astronomia, etc. A aquesta, només passarien els guardians i els governants, i els que no continuessin, eren pagesos o camperols. Després, dels 30 als 35, es faria una selecció on només els millors tant en l'estudi com en la guerra continuarien amb els estudis de la dialèctica. Per últim, dels 35 als 50, es realitzaria un servei militar i polític i, finalment tornaran a la dialèctica per aconseguir contemplar la idea de bé. Només els governants arribarien aquí, i actuarien bé ja que han contemplat la idea de bé (al món intel·ligible). Per tant, aquest procés era llarg, i per això diu Plató que cal "un gran esforç".

És per tots aquests motius que Plató diu que «al cim del món cognoscible, i encara amb un gran esforç, s'hi veu la idea del bé».

4. Compareu la concepció de Plató sobre la fonamentació del poder polític amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Per les seves poques similituds i les seves grans diferències, compararé la concepció platònica sobre la fonamentació del poder polític amb la de Locke.

En primer lloc, cal dir que la concepció de la política de Plató va molt lligada amb la seva ètica i Metafísica; ell creu que només aquells que han vist i conegut la idea del bé poden ser els governants de la ciutat, i per arribar a conèixer-la, s'ha d'utilitzar el sistema educatiu platònic. En canvi, en Locke, la filosofia política no té res a veure amb la seva teoria del coneixement, són independents. Per a ell, el poder polític té la funció d'actuar en benefici del bé públic i està elegit per un consens entre els ciutadans, no pels seus coneixements.

En segon lloc, en quant a la unificació d'una societat, d'una banda Plató justifica la idea de que l'ésser humà tendeix naturalment a la creació d'aquesta, ja que un individu sol no és capaç de governar, i alhora, una societat no pot existir sense individus en què predominin les tres parts de l'ànima; racional, que correspon als governants, irascible, que correspon als guardians de la ciutat i concupiscible, que correspon a la resta de la societat, els camperols i pagesos. D'altra banda, Locke creu tot el contrari, que l'home sí que està preparat per viure en llibertat (l'estat natural), però que renuncia a aquest dret a canvi de la protecció i seguretat que li aporta l'estat.

En tercer lloc, arribem al sistema que defensen. Plató creia que la democràcia era absurda i injusta, ja que amb ella no es tria el més apte per a governar, sinó al candidat que més simpatitza amb els interessos dels ciutadans. Per tant, Plató defensava fermament l'aristocràcia, el govern dels pocs, aquells pocs que hagin aconseguit veure el que és realment bo i just al món intel·ligible, tot havent tingut una llarga formació. Aquí, el governant, o el monarca, ja que la monarquia és també una bona forma de govern, concentrava tots els poders, creant un absolutisme total.

En canvi, Locke defensava un sistema similar a la democràcia, basat en la voluntat dels ciutadans, que han cedit el seu dret a la llibertat a l'estat a canvi de la protecció que aquesta li otorga. Aquest autor també considera que la monarquia no és dolenta del tot, sinó que pot ser bona sempre i quan el monarca no centri els tres poders (legislatiu, executiu i federatiu) i els comparteixi amb el parlament.

En quart lloc, la separació de poders. En Plató, aquesta divisió no existia, i tots els poders (executiu, legislatiu i judicial) es concentraven en la mateixa persona, el governant (o monarca), que era l'únic que tenia la capacitat suficient per prendre decisions importants, ja que era qui havia contemplat el món intel·ligible, i per tant, l'únic que havia vist la idea del bé. En canvi, Locke sí que defensava aquesta separació, ja que la trobava fonamental per evitar la corrupció del poder polític: el poder legislatiu, la capacitat d'elaborar les lleis, el contenia el parlament o l'assemblea, el poder executiu, el que feia complir les lleis, era dels governants, i el poder federatiu, que regulava les relacions internacionals, era també dels governants, ja que no tenia sentit separar aquests dos últims poders.

Per últim, arribem a la diferenciació entre les diferents classes socials. Mentre que Locke creia que tots els individus són iguals i sense diferenciació, ja que neixen en les mateixes condicions i tots tenen els mateixos drets, Plató sí que estableix aquesta diferenciació, que no es fa a partir del poder adquisitiu, sinó a partir de la part de l'ànima que predomina en

cada persona; concupiscible en els camperols, irascible en els guardians i guerrers i racional en els governants.

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Ningú no pot dubtar que els nombres (el nombre 3, el nombre 7, etc.) existeixen. Però sembla obvi que no existeixen en cap lloc del món físic (ningú no podria anar allà on hi ha el nombre 7 i tocar-lo!). Per tant, han d'existir en un altre lloc, o d'una altra manera. Això ens dóna una bona raó per a creure que hi ha un món de les idees similar al que va descriure Plató.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

Personalment, estic d'acord amb una part de l'afirmació però en desacord per l'altra.

D'una banda, estic d'acord en què, com és obvi, hi ha molts elements que no es poden tocar, són intangibles, com els colors en sí, els números, les línies, els quadrats..., i per tant, és evident que no existeixen com a tal, però els captem a través dels sentits, sobretot dels ulls. No obstant, és evident que existeixen, ja que, per exemple, les matemàtiques serien impossibles sense els nombres o sense els colors, el món seria molt difícil de concebre. Per tant, tot i que no existeixen com a objectes reals, sabem que sí que existeixen, ja que el món no existiria sense ells. També crec que aquests elements no serien possibles sense una experiència directa amb ells, no entenem el seu significat o no els podem posar nom fins que no sabem el que és. Per exemple, un cec que no ha vist mai el color blau, no sabrà com és el color blau, ja que no l'ha vist mai, no ha tingut directament una referència del color blau. De la mateixa manera, un nen petit no sabrà què vol dir la paraula "tres", ja que ningú li ha explicat o no ha hagut de comptar mai fins a tres. Per tant, és lògic i indubtable que els nombres existeixen, tot i que no es trobin físicament en el nostre món.

D'altra banda, no obstant, no estic d'acord amb la part de l'afirmació que diu que "han d'existir en un altre lloc, o d'una altra manera", ja que no ho han de fer necessàriament. No crec que per que una cosa real existeixi sigui necessària la seva existència en un altre món superior, simplement crec que les coses i els objectes poden tenir un significat real però sense tenir una representació física com a tal, i l'exemple perfecte són els nombres, que tot i que sabem i tenim la certesa de que existeixen, no els podem tocar, sense que això justifiqui necessàriament l'existència d'aquest món intel·ligible que plantejava Plató.